

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ «ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ»
Τομέας Νέων Ελληνικών

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ & ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ
Το Σχέδιο**

Γιάννης Ι. Πασσάς, MEd

ΑΘΗΝΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2018

Η «Παιδαγωγική των Πολυγραμματισμών» προτάθηκε από την Ομάδα του Νέου Λονδίνου, μία ομάδα γλωσσολόγων και παιδαγωγών, οι οποίοι διερεύνησαν τις συνέπειες των νέων επικοινωνιακών και κοινωνικοπολιτισμικών συνθηκών στη διαμόρφωση νέων γραμματισμών και ταυτοτήτων και ειδικά την «πολυτροπικότητα», τον τρόπο με τον οποίο γραπτοί γλωσσικοί τρόποι, συνδυάζονται με προφορικούς, οπτικούς, χωρικούς κτλ.

Για την παραγωγή λόγου οι εισηγητές των «Πολυγραμματισμών» προτείνουν τη στρατηγική του «Σχεδίου» (Design). Το «Σχέδιο» περιλαμβάνει τρεις διαστάσεις:

- Το «σχεδιασμένο» (the designed): αναφέρεται στο σύνολο των διαθέσιμων σε ένα συγκεκριμένο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο σημειωτικών πόρων.
- Ο «σχεδιασμός» (designing): αναφέρεται στη διαδικασία δημιουργικού μετασχηματισμού των διαθέσιμων σχεδίων, ώστε να ανταποκρίνεται σε μια νέα επικοινωνιακή περίσταση.
- Το «ανασχεδιασμένο» (the redesigned): αναφέρεται στο αποτέλεσμα του σχεδιασμού, ένα νέο διαθέσιμο σχέδιο για άλλους δημιουργούς νοήματος.

Το «Σχέδιο» αναπτύσσεται σε τέσσερις διαδοχικές φάσεις, που αντιστοιχούν στις αντίστοιχες γνωστικές διαδικασίες:

1. Τοποθετημένη πρακτική (βιώνοντας): Στόχος σε αυτό το στάδιο είναι η βιωματική εμπλοκή των μαθητών στο γνωστικό περιεχόμενο της υπό μελέτη θεματικής ενότητας και η μετακίνησή τους από τη συγκεκριμένη στην αφηρημένη γνώση.
2. Ανοιχτή διδασκαλία (εννοιολογώντας): Στόχος αυτού του σταδίου είναι η συνειδητοποίηση από τους μαθητές του τρόπου με τον οποίο το γνωστικό περιεχόμενο της θεματικής ενότητας συσχετίζεται με τα γλωσσικά και δομικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για να το δομήσουν.
3. Κριτική πλαισίωση (αναλύοντας): Στόχος αυτού του σταδίου είναι η σύνδεση των γνώσεων που αποκτήθηκαν στα δύο προηγούμενα στάδια με το κοινωνικοπολιτισμικό συγκείμενο μέσα στο οποίο τοποθετείται η παραγωγή των κειμένων (αξίες, ιδεολογικές θέσεις, στερεότυπα κτλ.).
4. Μετασχηματισμένη πρακτική (εφαρμόζοντας): Στόχος του σταδίου αυτού είναι οι μαθητές να σχεδιάζουν, να συνθέτουν και να αναθεωρούν τα δικά τους κείμενα ή να μετασχηματίζουν αυθεντικά, αξιοποιώντας τις γνώσεις που απέκτησαν στα προηγούμενα στάδια για τον κόσμο και τα κείμενα.